

การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์
สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

The Design of Clay Souvenir Products from Red Scallop Shells for Ban Nam Chieo
Tourism Community Enterprise, Trat Province

ภัทรา ศรีสุข*, กิตติรัตน์ รุ่งรัตนอุบล, นฤมล เลิศคำฟู, ภัทรบดี พิมพิกิ, สุรพงษ์ ปัญญาหา, วรฉัตร อังคะหิรัญ

Pathra Srisukho, Kittirat Rungrattanaubol, Marumon Lertcumfu, Pattarabordee Pimki,

Surapong Panyata, Worachat Angkahiran

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี 22000

Faculty of Industrial Technology, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi 22000-Thailand

*Corresponding author E-mail: pathra.s@rbru.ac.th

(Received: May 24 2024; Revised: June 14 2024; Accepted: June 27 2024)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลบริบทชุมชนและผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด 2) เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ร่วมกับชุมชน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์จากวัสดุที่เหลือทิ้งในท้องถิ่น คือ เปลือกหอยเชลล์ผ่านกระบวนการแปรรูปเป็นดินปั้นนำมาออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสะท้อนความเป็นท้องถิ่น วิธีการดำเนินงาน รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อหาจุดเด่นของชุมชนบ้านน้ำเขียว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ตัวแทนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จำนวน 3 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางในการออกแบบและร่วมออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวัดวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลวิเคราะห์เชิงพรรณนา กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 คน ใช้แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกและปรับปรุงแบบร่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนบ้านน้ำเขียวเน้นจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชน และสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก ได้แก่ กอบใบจาก อาหารทะเลแปรรูป และผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเชลล์ทั้ง 2) ชุมชนได้ผลิตภัณฑ์พวงกุญแจของที่ระลึกจากดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ แรงบันดาลใจจากสะพานวัดใจ ผลงานชื่อ สะพานแห่งความศรัทธา มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.42 (S.D. = 0.65)

คำสำคัญ : เปลือกหอยเชลล์ฝาแดง; ดินปั้น; ของที่ระลึก; บ้านน้ำเขียว

Abstract

The aims of this research were to: 1) study information about the community's socio-cultural contexts and products sold at Ban Nam Chiao Tourism Community Enterprise, Trat Province; and 2) design and develop clay souvenir products made from scallop shells through work together with the community. This research was mixed-methods research to create products from local waste materials, namely red scallop shells, which were processed into molding clay. After that, it was designed and developed to be souvenir products reflecting the locality. The research methods included collecting information from various documents and data collection through community surveys to find the distinctive features of the Ban Nam Chiao community. The research tools were interviews and questionnaires. There were two sample groups. The first group included three representatives of the Ban Nam Chiao Tourism Community Enterprise Group, and interviews were used to find guidelines for designing and co-designing product development. Then, data analysis and a summary of descriptive analysis results were performed. The second group involved three product design experts, questionnaires were used to select and improve sketches. The statistics used for data analysis consisted of the mean and standard deviation. The results found that: 1) Ban Nam Chiao community emphasizes organizing creative tourism activities related to history, arts and culture, community ways, and the environment; moreover, the community made souvenir products such as local handmade hats (Ngob Bai Jak), processed seafood, and products from the discarded shell; and 2) the community created souvenirs like key chains made from molding clay of processed scallop shells; Wat Jai Bridge was the inspiration to create a prototype "The Bridge of Faith" with an overall average score of 4.42 (S.D.=0.65).

Keywords : Red scallop shells; Molding clay; Souvenir; Ban Nam Chiao

บทนำ

ชุมชนบ้านน้ำเขียวตั้งอยู่ที่ ตำบลน้ำเขียว อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ของชื่อชุมชน “น้ำเขียว” มาจากพื้นที่ส่วนใหญ่ อยู่ติดทะเลมีป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่เป็นจำนวนมาก มีคลองขนาดใหญ่ไหลผ่าน เมื่อถึงฤดูน้ำหลากน้ำในคลองจะไหล เขียวมากจึงเรียกว่า “คลองน้ำเขียว” ไหลผ่านกลางหมู่บ้านน้ำเขียว ลงสู่ทะเลอ่าวไทย ชาวบ้านตำบลน้ำเขียวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ประมง ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และค้าขาย (กระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทย, 2567) มีจุดเด่นที่เป็นชุมชน พหุวัฒนธรรมมี 2 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม 3 วัฒนธรรม คือ ไทย มุสลิม จีน ชุมชนมีการอนุรักษ์ธรรมชาติของ ป่าชายเลนที่ยังคงอุดมสมบูรณ์ผ่านโครงการปลูกป่าและโครงการ ธาราการสัตว์น้ำ โดยการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว บ้านน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีฐานคิดจากการสร้างความเข้มแข็ง ในชุมชน ด้วยการเปิดโอกาสให้สมาชิก ชุมชนมีบทบาทหน้าที่ กำกับ ดูแล มีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของกิจกรรม โดยดำเนินงานแบบ บูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน องค์ความรู้และภูมิปัญญาให้แก่กันท่องเที่ยว ตลอดจนสร้างโอกาส ในการมีรายได้เสริมให้กับคนในชุมชน (กรมความร่วมมือระหว่าง ประเทศ, 2565)

ชุมชนได้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวหลายกิจกรรม เช่น สาธิตการทำอาหาร การสาธิตการทำอาหาร เช่น ต้มยำกุ้ง ข้าวเหนียวปิ้งย่าง โดยเฉพาะกิจกรรมที่นำเปลือกหอยเหลือทิ้ง ในชุมชนมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องประดับดินปั้นเปลือกหอย เหลือทิ้ง ซึ่งเป็นงานวิจัยที่การนำเปลือกหอยแมลงภู่มานำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ ในชุมชนผ่านกระบวนการฟอกเนื้อเยื่อสีเขียวย่อยสลาย จะได้เปลือกหอย สีขาวนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องประดับดินปั้นเปลือกหอย เหลือทิ้ง ซึ่งเป็นงานวิจัยที่การนำเปลือกหอยแมลงภู่มานำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ สร้างเป็นเครื่องประดับ เนื้อดินจากเปลือกหอยแมลงภู่มือแห้งสนิท มีลักษณะ แข็ง ไม่นิ่ม สีขาวอมน้ำตาลเล็กน้อย และมีความวาว แบบมุก และพัฒนาออกแบบเป็นเครื่องประดับประเภทต่างหู สร้อยข้อมือ เข็มกลัด ใช้เทคนิคการขึ้นรูปแบบปั๊มดินลงแม่พิมพ์ ซิลิโคน (ภัทรา ศรีสุโข และคณะอื่น ๆ, 2566) กิจกรรมนี้ชุมชนตั้งชื่อ ว่า สาธิตทำเครื่องประดับหอยคราฟต์ โดยนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับกิจกรรมนี้เป็นอย่างมาก ดังนั้นทางชุมชนจึงมีความประสงค์ พัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยนำดินปั้นจากเปลือกหอยเหลือทิ้งชนิดอื่น คือ เปลือกหอยเชลล์ ที่มีเปลือกเป็นสีชมพูมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ ของที่ระลึกของชุมชนจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวให้มีความ หลากหลายมากขึ้น เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกประเภทของใช้ รูปแบบใหม่ที่สามารถใช้ได้ทุกเพศ

คณะผู้วิจัยจึงได้การออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกดินปั้น จากเปลือกหอยเชลล์ที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น สำหรับกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวิธีการทำผลิตภัณฑ์ ที่ไม่ซับซ้อน ชุมชนสามารถทำได้ด้วยตนเอง มีต้นทุนไม่สูงมาก เพิ่มมูลค่าเปลือกหอยเหลือทิ้งในท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์นี้สามารถเป็น แนวทางให้ชุมชนนำผลิตภัณฑ์นี้ไปต่อยอด และสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ จากเปลือกหอยเชลล์ฝาแดงสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวในชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลบริบทชุมชนและ ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัด นครราชสีมา
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกดินปั้น จากเปลือกหอยเชลล์ร่วมกับชุมชน

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการมุ่งศึกษาลักษณะการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ดังนี้

1. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ลงพื้นที่ศึกษาบริบทของชุมชน สัมภาษณ์ เจาะลึกเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์พร้อมให้ข้อมูลเกี่ยวกับดินปั้นจากเปลือก หอยเชลล์ฝาแดงกับตัวแทนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว บ้านน้ำเขียว จำนวน 3 คน มีประเด็นคำถามในเรื่องกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มตลาด แนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ความ ต้องการทางด้านรูปแบบหรือลวดลายในการออกแบบ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์โดยผสมผสานกับวิถีของชุมชนเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ของชุมชนในเรื่องแนวคิดในการออกแบบ รูปแบบการผลิตที่ชุมชน มีส่วนร่วมในการคิดและออกแบบกระบวนการทำผลิตภัณฑ์ และ ในการผลิตให้สอดคล้องกับแนวคิด Eco-Design เป็นเครื่องมือที่นำ มาใช้พัฒนาสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีข้อพิจารณา ในแต่ละขั้น คือ การใช้วัสดุ เทคนิคการผลิต การกระจายสินค้า ระหว่างการใช้งาน และอายุการใช้งาน (รูปนัท แก้วปาน สราวุธ อิศราวุฒินัน และจริยา แผลงนอก, 2563) จากนั้นร่วมออกแบบ แบบร่างต้นแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจำนวน 3 รูปแบบ ประกอบด้วยรูปแบบละ 3 ชิ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลวิเคราะห์เชิงพรรณนา

2. วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยใช้แบบประเมินคัดเลือกแบบร่างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) มาคัดเลือกแบบร่างที่มีคะแนนสูงสุด

1 รูปแบบ จำนวน 3 ชิ้น พร้อมปรับปรุงตามคำแนะนำเพื่อผลิตเป็นต้นแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามใช้การวัดวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลบริบทชุมชน และผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ด้านวิถีชีวิตชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง เกษตรกร ค้าขาย และรับจ้าง ด้วยต้นทุนทางวัฒนธรรมและทรัพยากรที่หลากหลาย เป็นชุมชนที่มี 2 ศาสนา 3 วัฒนธรรม เมื่อกาลเวลาผ่านไปวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้ผสมกลมกลืนแต่ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์เฉพาะของชุมชนบ้านน้ำเขียว จึงได้ร่วมกันตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ก่อตั้งปี พ.ศ. 2555 เป็นกลุ่มกิจการเพื่อสังคม สถานที่ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านน้ำเขียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด จากความสามัคคีกลมเกลียวของชุมชนที่มีทั้งชาวพุทธและมุสลิม ณ ชุมชนน้ำเขียว จังหวัดตราด ที่พัฒนาให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนอย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบเป็นครอบครัว กลุ่มคณะเพื่อท่องเที่ยวหรือศึกษาดูงานมีทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน จนได้รางวัลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากมาย เช่น รางวัลพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืนยอดเยี่ยม ปี พ.ศ. 2556, รางวัลดีเด่นประเภทแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ปี พ.ศ. 2553 และมาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้น โดยผู้ที่มาท่องเที่ยวจะได้สัมผัสวิถีชีวิตชุมชนบ้านน้ำเขียว

(องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2566) การจัดการการท่องเที่ยวของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียวโดยชุมชน เกิดจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และคนในชุมชนทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และประเมินผล การจัดการท่องเที่ยวร่วมกัน ใช้การพัฒนาโฮมสเตย์เป็นกลยุทธ์ในการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยวกับกลุ่มอื่น ๆ เพื่อนำเสนอสินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านสินค้าและผลิตภัณฑ์ (ชลิตเฉียบพิมาย เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว และสุเมษย์ หนกหลัง, 2563) อีกทั้งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อนำเสนอของดีของชุมชนออกสู่ภายนอกและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง นำจุดเด่นของชุมชนพหุวัฒนธรรม และมีศูนย์ศึกษาธรรมชาติระบบนิเวศป่าชายเลนที่สมบูรณ์ เป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่และมีเอกลักษณ์เฉพาะมาให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้ พุดคุยแลกเปลี่ยนและลงมือทำด้วยตนเอง ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากมีทั้งเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับหรือนอนพักค้างคืนรูปแบบโฮมสเตย์โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ สาธิตทำอาหารพื้นบ้านพื้นถิ่น กิจกรรมนั่งเรือเล็กชมคลองน้ำเขียวทะเลปูชายเลนเพื่อชมอุโมงค์ป่าโกงกาง ชมเหยี่ยวแดงและสัตว์ในน้ำทะเล กิจกรรมปลูกป่าชายเลนเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ ชมสถานที่หรือสิ่งปลูกสร้างทางวัฒนธรรม และผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวสามารถสรุปจุดเด่นของชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ได้ดังตารางที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

ตารางที่ 1 จุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

จุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียว	รายละเอียด
อาหารพื้นถิ่น 	ข้าวเกรียบยาหนา ตังเมกรอบ ขนมตะไล หนัถั่ว ทอดมันถั่วขนมหองกรอบดอกไม้
สัตว์ที่พบได้มากในพื้นที่ 	นกเหยี่ยวแดง ห้วม้นทะเล หอยชนิดต่าง ๆ เช่น หอยแมลงภู่ หอยเชลล์ หอยพอก หอยปากเป็ด เป็นต้น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียว	รายละเอียด
สถานที่ท่องเที่ยว เชิงธรรมชาติ 	เชิงธรรมชาติ ได้แก่ ระบบนิเวศป่าชายเลน ป่าโกงกาง หอดูนก เชิงวัฒนธรรม ได้แก่ มัสยิดอัลกุบรอ วัดน้ำเขียวหรือวัดอินทาราม ศาลเจ้าพ่อบ้านน้ำเขียว สะพานวัดใจ
เชิงวัฒนธรรม 	
ผลิตภัณฑ์ของฝากชุมชน 	อาหารทะเลแปรรูปตามฤดูกาล เช่น ปลากรอบ กะปิ ปลาทูหมัก ผลิตภัณฑ์จากหอยเหลือทิ้ง (หอยคราฟต์) ได้แก่ กีบ ต่างหู เข็มกลัด เป็นต้น
กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 	สาธิตการทำออบใบจาก ชมสาธิตการทำ น้ำตาลชัก กิจกรรมทำข้าวเกรียบยาหร่าน้ำ นั่งเรือชมป่าชายเลน กิจกรรมปลูกป่าชายเลน ชมลิเกฮูลู กิจกรรมทำเครื่องประดับ หอยคราฟต์ (ดินปั้นจากเปลือกหอยเหลือทิ้ง)
กิจกรรมทำเครื่องประดับหอยคราฟต์ 	

2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก
ดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ร่วมกับชุมชน ผลจากการสัมภาษณ์
ตัวแทนชุมชนมีความต้องการทำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากดินปั้น
จากเปลือกหอยเชลล์เป็นของที่ระลึก ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2
สามารถสรุปได้ คือ

ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่ชุมชนต้องการเป็นของใช้
ที่สามารถใช้ได้ทั้งชายและหญิง คือ พวงกุญแจ กลุ่มเป้าหมาย
ที่ต้องการจำหน่ายของที่ระลึก คือ นักท่องเที่ยวทั้งชายและหญิง
นักท่องเที่ยวคนไทยส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานอายุประมาณ 25-60 ปี
เที่ยวเป็นกลุ่มคณะโดยเฉพาะบุคลากรภาครัฐและพนักงานบริษัท

เอกชน การออกแบบเป็นพวงกุญแจของที่ระลึก ต้องคำนึงถึง ราคา
ต้นทุนไม่สูง สามารถหาซื้อวัตถุดิบได้ง่าย กระบวนการทำไม่ซับซ้อน
ให้คนที่มียุมากสามารถผลิตได้ และอยากให้นักท่องเที่ยวสามารถ
ทำได้ ด้านรูปแบบหรือลวดลายในการออกแบบ มีแนวทางในการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สื่อ
ถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชุมชนมาออกแบบ
โดยเลือกจุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียวจากสถานที่ท่องเที่ยว คือ สะพาน
วัดใจเป็นสะพานข้ามคลองน้ำเขียว สร้างด้วยโครงเหล็กโค้งสูง เมื่อ
แสงสะท้อนจะเห็นเป็นเงาเป็นรูปวงรีคล้ายดวงตา จึงได้รับฉายา
ว่าเป็น “ดวงตาแห่งบ้านน้ำเขียว” และเป็นสถานที่ที่นิยมถ่ายรูป

ของนักท่องเที่ยว โดยนำรูปแบบลวดลายจากสะพานวัดใจ มาออกแบบทำการลดทอนรายละเอียดและปรับปรุงร่างรูปเป็นทรงเรขาคณิต มีความเรียบง่าย สวยงาม เป็นพวงกุญแจเหมาะสำหรับเป็นของที่ระลึกหรือของฝากสำหรับนักท่องเที่ยวทุกเพศ โดยนำทิศทางของอัญมณีและเครื่องประดับปี พ.ศ. 2567 มาประยุกต์ในการออกแบบใช้ธีมที่ชื่อว่า Chromaverse ซึ่งผลิตภัณฑ์สามารถเข้าถึงการปรับเปลี่ยนเฉพาะบุคคล สินค้าที่ปรับแต่งได้และเหมาะกับแต่ละบุคคล ทำให้กลายเป็นสิ่งหายากและเฉพาะตัวสำหรับผู้ซื้อมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถเลือกสีใช้สีสดใส สดุดัน หรือสีมีความแวววาว โดยการผสมผสานกัน รูปร่างรูปทรงมีความลื่นไหลหรือแหลมคม เรขาคณิต การนำนวัตกรรมวิทยาศาสตร์มาใช้เลือกวัสดุ เช่น พลาสติกกรีไซเคิล อะลูมิเนียม แก้ว ผสมผสานกับวัสดุออร์แกนิก เช่น หนัง ไม้ เปลือก หอย (Luca, P.D. , 2023) สามารถสรุปแนวคิดในการออกแบบได้ดังภาพที่ 1 ในกระบวนการผลิตใช้แนวคิด Eco-Design ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังภาพที่ 2 ได้แก่

1. การใช้วัสดุ คือ วัตถุดิบหลักเปลือกหอยเชลล์เหลือทิ้งในชุมชน โดยนำมาดัดแปรรูปเป็นดินปั้นสำหรับการปั้นขึ้นรูปที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ใช้อะไหล่พวงกุญแจสำเร็จรูป ผสมกับการใช้เชือกร้อยกับลูกปัดดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ฝาแดง ลูกปัดมุก ลูกปัดตัวอักษร

2. เทคนิคการผลิต คือ ดินปั้นใช้เทคนิคการปั้นขึ้นรูปเป็นรูปทรงออกแบบที่เรียบง่าย วัสดุที่ทำหาคือได้ง่าย มีกระบวนการทำที่ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการผลิตโดยคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว รูปแบบที่เน้นการถ่ายทอดลักษณะของสะพานวัดใจที่เป็นจุดเด่นของบ้านน้ำเขียว โดยนำด้านรูปร่างรูปทรงมาลดทอนรายละเอียดและการวาดเส้นด้วยปากกาสีทองให้เกิดลวดลายบนดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ฝาแดง

3. การกระจายสินค้า คือ ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการออกแบบนี้ชุมชนสามารถจำหน่ายทั้งในที่ตั้ง ณ วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว ออกบูทขายของหรืองานจัดแสดงต่าง ๆ และสามารถขนส่งผ่านไปรษณีย์ได้

4. ระหว่างการใช้งาน คือ ผลิตภัณฑ์พวงกุญแจดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ระหว่างการใช้งานไม่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์มีส่วนผสมที่ไม่อันตรายต่อผู้ใช้งาน

5. อายุการใช้งาน คือ ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์ฝาแดง มีความแข็งแรง ไม่เน่าเสีย ไม่เกิดรา สามารถถูกน้ำได้เล็กน้อย เมื่อชำรุดสามารถนำวัสดุกลับมาซ่อมแซมใหม่ได้

ภาพที่ 1 แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 2 แนวคิด Eco-Design ซึ่งให้เห็นทิศทางการออกแบบ

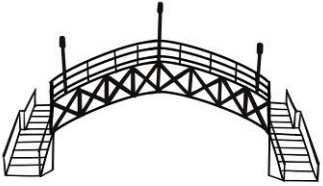
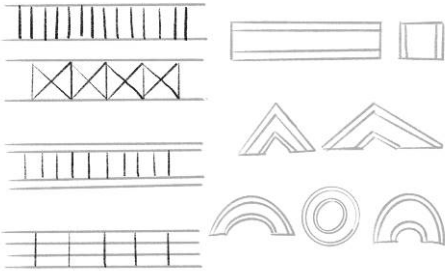
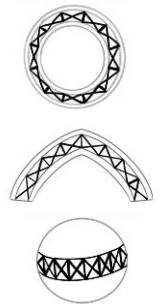
นำแนวคิดในการออกแบบมาวิเคราะห์ทัศนธาตุที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดลักษณะทางกายภาพของสะพานวัดใจได้ดังตารางที่ 2 นำไปสู่การสร้างรูปร่างรูปทรงภายใต้แรงบันดาลใจจากสะพานวัดใจ

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบพวงกุญแจ ดังตารางที่ 3 จากนั้นออกแบบแบบร่างพวงกุญแจจำนวน 3 รูปแบบ รูปแบบละ 3 ชิ้น ดังภาพที่ 3 และผลประเมินคัดเลือกแบบร่าง ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนธาตุของสะพานวัดใจเพื่อการออกแบบ

ภาพสะพานวัดใจ	การวิเคราะห์ทัศนธาตุของสะพานวัดใจ
	- ประกอบด้วยเส้นโค้ง เส้นตรง และเส้นเฉียงตัดกัน - รูปร่างรูปทรงเป็นรูปเรขาคณิต - มีความสมดุลแบบ 2 ด้านเท่ากัน (Symmetrical Balance) - มีการจัดวางของเส้นที่เป็นจังหวะซ้ำ ๆ (Repetition) - มีจุดเด่นในด้านของสัดส่วนของส่วนโค้งของสะพานวัดใจ

ตารางที่ 3 การสร้างรูปร่างรูปทรงภายใต้แรงบันดาลใจจากสะพานวัดใจ

รูปร่างรูปทรงเบื้องต้น	รูปร่างรูปทรงที่ผ่านการลดทอน	รูปร่างรูปทรงที่นำมาใช้
		

แบบที่ 1 LOVE AND HARMONY

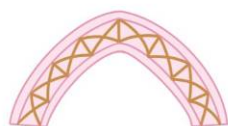
ความรักใคร่กลมเกลียว

วิธีทำ : ดึงปิ่นจากเปลือกหอยเชลล์ ปั้นเป็นวงกลมและวาด ลวดลายเส้นสะพานที่ผ่านการ ลวดทอนด้วยปากกาสีทอง และ ปั้นดินจากเปลือกหอยเชลล์ทำ เป็นลูกปัด จำนวนแบบละ 3 ลูก เพื่อแทนสัญลักษณ์ของวิถี ชุมชนที่มี 3 วัฒนธรรม และ ประดับฟู่ไหมคอตตอนสีน้ำตาลอ่อนธรรมชาติ

แบบที่ 2 BRIDGE OF FAITH

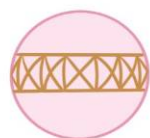
สะพานแห่งความศรัทธา

วิธีทำ : ดึงปิ่นจากเปลือกหอยเชลล์ ปั้นเป็นรูปคล้ายสะพานที่ได้จากการ ถอดแบบและวาดลวดลายเส้นสะพาน ที่ผ่านการลวดทอนแบบมาด้วยปากกา สีทอง และปั้นเป็นลูกปัดทรงกลม จำนวนแบบละ 3 ลูกขนาดเล็กใหญ่ แตกต่างกันไปเพื่อแทนสัญลักษณ์ของ วิถีชุมชนที่มี 3 วัฒนธรรม ประกอบ ร่วมกับเชือกผ้าฝ้ายทาสีน้ำตาล

แบบที่ 3 AN ELEGANT FUSION

การหลอมรวมอย่างสง่างาม

วิธีทำ : ดึงปิ่นจากเปลือกหอยเชลล์ สีส้มพูนปั้นเป็นลูกปัดและวาดเส้น ลวดลายที่ลวดทอนมาจากสะพานวัดใจ ด้วยปากกาสีทอง ขนาดเล็กใหญ่ จำนวน 3 ลูก เพื่อแทนสัญลักษณ์ของ วิถีชุมชนที่มี 3 วัฒนธรรม ประดับด้วย ลูกปัดไข่มุกร้อยเชือกหนังกับอะไหล่ พวงกุญแจรูปเปลือกหอย อีกทั้งเพิ่ม ลูกเล่นโดยการมีลูกปัดตัวอักษร เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถทำพวงกุญแจใส่ ชื่อของตัวเองได้

ภาพที่ 3 แบบร่างพวงกุญแจ จำนวน 3 ชุด

ตารางที่ 4 ผลคะแนนประเมินแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นคำถาม	แบบที่ 1		แบบที่ 2		แบบที่ 3	
	Χ	S.D.	Χ	S.D.	Χ	S.D.
1. ผลิตภัณฑ์แสดงถึงความเป็นท้องถิ่นชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด	3.67	0.58	4.67	0.58	3.67	0.58
2. ผลิตภัณฑ์มีการประยุกต์ใช้ลวดลายและการออกแบบที่เหมาะสม	4.33	0.58	4.33	0.58	4.67	0.58
3. ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสามารถสื่อถึงที่มาของแหล่งผลิต	3.67	1.15	4.00	1.00	4.00	1.00
4. การจัดองค์ประกอบของรูปแบบผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม	4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	1.15
5. สามารถออกแบบได้ตรงตามแนวความคิดการออกแบบ	4.00	0.00	4.67	0.58	4.00	1.00
6. ความสวยงามน่าสนใจดึงดูดผู้บริโภค	4.33	0.58	4.33	0.58	4.00	1.00
7. ความแปลกใหม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.67	1.15	4.67	0.58	3.67	0.58
8. การใช้ดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์มีความกลมกลืนเข้ากับผลิตภัณฑ์ได้ดี	4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	แบบที่ 1		แบบที่ 2		แบบที่ 3	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. สามารถใช้งานได้จริง ปลอดภัย ดูแลรักษาได้ง่าย	4.67	0.58	4.67	1.00	4.67	0.58
10. สามารถเป็นของที่ระลึกที่เป็นตัวแทนวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว บ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด	4.00	1.00	4.33	0.58	4.00	1.00
11. ความยากง่ายในขั้นตอนการผลิต	4.67	0.58	4.00	1.00	4.00	0.00
12. สามารถนำไปผลิตในเชิงพาณิชย์ได้	4.67	0.58	4.67	0.58	4.67	0.58
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.66	4.42	0.65	4.17	0.72

จากตารางพบว่าแบบร่างที่ 2 ชื่อผลงาน Bridge of Faith สะพานแห่งความศรัทธา มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมมากที่สุด เท่ากับ 4.42 (S.D. = 0.65) ดังภาพที่ 3 และได้ร่วมทำต้นแบบ พวงกุญแจของที่ระลึกสำหรับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ดังภาพที่ 4 ชุมชนสามารถนำผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก

ดินปั้นจากเปลือกหอยเชลล์นี้ จำหน่ายเป็นของที่ระลึกของชุมชนได้ และสร้างกิจกรรมใหม่สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน ตำบลน้ำเขียว ก่อให้เกิดเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็งโดยการใชั ทรัพยากรที่มีอยู่ และชุมชนสามารถต่อยอดประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์ อื่น ๆ ได้

ภาพที่ 3 ชิ้นงานต้นแบบพวงกุญแจ ชื่อผลงาน Bridge of Faith สะพานแห่งความศรัทธา

ภาพที่ 4 ชุมชนร่วมทำต้นแบบพวงกุญแจของที่ระลึกสำหรับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียวจังหวัดตราด

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลบริบทชุมชนและผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด พบว่า วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด มีการร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งในชุมชนจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อนำเสนอประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ และเอกลักษณ์ชุมชนออกสู่ภายนอก ผ่านทางผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้โดยมีจุดเด่นของบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ได้แก่ อาหารพื้นถิ่นที่หาทานได้ยาก สัตว์ที่พบได้มากในพื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติเพื่อชมระบบนิเวศป่าชายเลน และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ มัสยิดอัลกุบรอ ศาลเจ้าพ่อบ้านน้ำเขียว วัดน้ำเขียว สะพานวัดใจ จากทั้งหมดนำมาทำเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สาธิตการทำอบใบจาก ชมสาธิตการทำน้ำตาลชัก กิจกรรมทำข้าวเกรียบยาหน้า กิจกรรมทำดั่งเมกรอบ นั่งเรือชมป่าชายเลน กิจกรรมปลูกป่าชายเลน ชมลิเกฮูลู กิจกรรมทำเครื่องประดับหอยคราฟต์ ที่ทำจากดินปั้นจากเปลือกหอยเหลือทิ้ง อีกทั้งมีผลิตภัณฑ์ของฝากชุมชนที่เป็นจุดเด่น คือ อาหารทะเลแปรรูปตามฤดูกาล เช่น ปลากรอบ กะปิ ปลาหมึกแห้ง เป็นต้น งบประมาณจาก ผลิตภัณฑ์หอยคราฟต์จากเปลือกหอยเหลือทิ้ง

2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกดินปั้นจากเปลือกหอยเหลือทิ้งมาแดงร่วมกับชุมชน พบว่า ชุมชนเลือกจุดเด่นชุมชนบ้านน้ำเขียวจากสถานที่ท่องเที่ยว คือ สะพานวัดใจ (ดวงตาบ้านน้ำเขียว) เป็นสิ่งก่อสร้างที่มีชื่อเสียงของบ้านน้ำเขียวโดยนำรูปแบบลวดลายจากสะพานวัดใจ มาออกแบบทำการลดทอนรายละเอียด และปรับปรุงร่างรูปเป็นทรงเรขาคณิต มีความเรียบง่าย สวยงาม เป็นพวงกุญแจเหมาะสำหรับเป็นของที่ระลึกหรือของฝากสำหรับนักท่องเที่ยวทุกเพศ ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบต้องคำนึงถึงราคาต้นทุนไม่สูง หาซื้อวัตถุดิบได้ง่าย กระบวนการทำไม่ซับซ้อนให้ผู้สูงอายุในชุมชนและนักท่องเที่ยวสามารถทำได้ผ่านกระบวนการออกแบบและคัดเลือกแบบจนได้ผลงานชื่อ Bridge of Faith สะพานแห่งความศรัทธา แนวคิดในการออกแบบ คือ นำโครงสร้างของสะพานวัดใจที่เป็นสะพานไม้โค้งสูงมากมาถอดแบบลดทอนรูปร่างรูปทรง ปั้นด้วยดินปั้นจากเปลือกหอยเหลือทิ้งสีชมพูและวาดลวดลายเส้นสะพานที่ผ่านการลดทอนแบบมาด้วยปากกาสีทองและปั้นดินจากเปลือกหอยเหลือทิ้งทำเป็นลูกปัดทรงกลมจำนวนแบบละ 3 ลูกขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกันเพื่อแทนสัญลักษณ์ของวิถีชุมชนที่มี 3 วัฒนธรรม ให้ทางชาวไทย พุทธ อิสลาม คนไทยเชื้อสายจีนที่อยู่ร่วมกันประกอบรวมกับเชือกผ้าฝ้ายถักสี่ธรรมชาติด

มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมมากที่สุดเท่ากับ 4.42 (S.D. = 0.65) ไปทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกสำหรับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด

อภิปรายผล

1. การวิจัยนี้ได้สร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบของที่ระลึกของชุมชนจากดินปั้นที่ส่วนประกอบของเปลือกหอยเหลือทิ้งที่มีในชุมชนเป็นหลัก โดยศึกษาบริบทและผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อหาลักษณะเด่นของชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราดอย่างสะพานวัดใจมาออกแบบจนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านน้ำเขียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยงค์ อ่อนตา จุฬาลักษณ์ จารุจฑารัตน์ และ วชิรศักดิ์ เขียนวงศ์ (2566: 141) เรื่อง การออกแบบอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในชุมชนแขวงหริภุญไชยเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่ทำการสำรวจสภาพปัจจุบัน ภูมิปัญญา ศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีในชุมชนจากการสัมภาษณ์ และความต้องการของชุมชนมาพัฒนาเป็นของที่ระลึกที่บอกลักษณะเอกลักษณ์ที่มีความแตกต่างจะทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักจดจำได้หรือสามารถบอกถึงลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่มีความแตกต่างโดดเด่นกว่าชุมชนอื่น

2. ในกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์พวงกุญแจของที่ระลึกสำหรับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ได้นำการกระบวนการผลิตใช้แนวคิด Eco-Design ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้วัตถุดิบหลักที่มีในชุมชน คือ เปลือกหอยเหลือทิ้งในชุมชนนำมาดัดแปลงเป็นดินปั้น และอะไหล่ประกอบสำเร็จรูป เทคนิคการผลิตที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ง่ายต่อการผลิตโดยคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว โดยนำสะพานวัดใจที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชนนำดัดแปลงรูปทรงเป็นหลักโดยมีการลดทอนรายละเอียดจำหน่ายทั้งในที่ตั้ง ออกบูธจัดแสดงสินค้าเพื่อจำหน่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน และสามารถขนส่งผ่านไปรษณีย์ได้ ระหว่างการใช้งานไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์มีความแข็งแรง ไม่เน่าเสีย ไม่เกิดรา เมื่อชำรุดสามารถนำวัสดุกลับมาซ่อมแซมใหม่ได้ จึงเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้จริงและควรคู่กับการเก็บรักษา ช่วยเผยแพร่บอกเรื่องราวเรื่องภูมิหลังให้แก่นักท่องเที่ยว แสดงให้เห็นคุณค่า มีการออกแบบที่ทันสมัย สวยงาม น่าสนใจ และมีประโยชน์ใช้สอยได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับกิตติกรณ์ บำรุงบุญ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ (2564: 22) กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมือนกันกับผลิตภัณฑ์อีกหลายกลุ่ม ก่อให้เกิดการแข่งขันสูง ดังนั้นควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแตกต่างโดดเด่นจากกลุ่มอื่น ๆ เช่น การเลือกใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่นและสินค้าต้องมีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. จากงานวิจัยนี้สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อยอดสร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกรูปแบบอื่น ๆ ได้
2. ควรมีการศึกษาหรือสนับสนุนเพิ่มช่องทางการตลาดทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์เพื่อชุมชนสามารถนำไปผลิตและจำหน่ายต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนทุนวิจัยจากงบกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีงบประมาณ 2566 และขอขอบคุณประธานวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยและนำองค์ความรู้การทำผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยเชลล์ฝาแดงไปใช้เพื่อสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ. การศึกษาดูงานด้านการพัฒนาชุมชนที่วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว อ.แหลมงอบ จ.ตราด. [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://tica-thai.gov.mfa.go.th/th/content-category/5d7da8d015e39c3fb007415?p=65>. 2565.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทย. ชุมชนบ้านน้ำเขียว. [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.thailandtourismdirectory.go.th/attraction/80249>. 2567.
- กิตติกรณ์ บำรุงบุญ และปิยลักษณ์ โพธิ์วรรณ. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 40(2): 8-24.
- ชลิต ฉะนิบพิมาย, เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว และสุเมษย์ หนกหลัง. (2563). กระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด. **วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์**. 4(2): 151-165.

ฐปัท แก้วปาน, สราวุธ อิศรานวัฒน์ และจริยา แผลงนอก. (2563). หลักและแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. 22(2): 161-182.

ประยงค์ อ่อนตา, จุฬาลักษณ์ จารุจฑารัตน์ และวชิรศักดิ์ เขียนวงศ์. (2566). การออกแบบอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกในชุมชนแขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**. 17(2): 123-144.

ภัทรา ศรีสุข, กิตติรัตน์ รุ่งรัตนอุบล, นฤมล เลิศคำฟู, ภัทรบดี พิมพ์กี และสุรพงษ์ ปัญญาหา. (2566). การพัฒนาต้นปิ่นงานเครื่องประดับจากเปลือกหอยแมลงภู่นกเหลือทั้งสำหรับวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว จังหวัดตราด. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์**. 8(2): 75-84.

เมธินี ทะนงกิจ, ฐาศกร จันประเสริฐ และศยามล เอกะกุลานันต์. (2561). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว. **วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ**. 14(1): 77-109.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านน้ำเขียว (กลุ่มกิจการเพื่อสังคม). [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://cbtthailand.dasta.or.th/webapp/community/content/21/>. 2566.

Luca, P.D. (2023). **The Jewellery TrendBook 2024+**. Italy : ITALIAN EXHIBITION GROUP S.p.A.